

La Marina, pobles d'artistes i pintors

Rafael LLORCA

De tots es conegut que en la dècada del seixanta i coincidint amb l'alcaldia de Joaquin Planelles, es va instal·lar a Altea un nombrós i important nucli d'artistes plàstics (encara que als cinquanta també n'hi havia), cercant la màgia de la nostra llum. Va donar peu a la dita: "Altea, poble d'artistes i pintors", que va marcar la imatge d'Altea com a poble turisticocultural. Eren Jens Rusch, Alberto Romero, Eyvind Petersen, Alfonso Saura, Fina Llàcer, Uwe Pieper, Mieke Tromp. Després va anar afegint-se molts més: Bengt Ellis, Pat Heron, Robert Leigh, Benjamín Palencia, Helga Miller, Antoni Miró, Heinrich Reichter, Rudolf Schuller, Eberhard Schlotter, Wolf el Lobo, Traudel Baumann, Just Cuadrado, Gunilla Ellis, Els Henderson, Thord Sundquist, Cárdenas, Iv, Toni Miró, etc. La majoria estan etiquetats i documentats en un llibre editat per l'Ajuntament d'Altea amb el títol *Pea 2000*. Però és menys conegut el pas per Altea i la comarca d'altres artistes d'altres especialitats, com ara actors, ballarins, músics i escriptors. Tractaré de parlar d'ells, encara que me'n deixaré molts, però pot servir d'aproximació. També, com he conegut alguns d'ells, contaré el tipus de relació que hi vaig tindre.

Fig.1. Famosos en Benidorm

En la platja de Benidorm al dia següent del "Festival de la Canción de Benidorm 1968". Persones de la fotografia (d'esquerra a dreta) filera de dalt: Ostereitcher (tècnic de l'Español C.F.), Julio Iglesias (el cantant), Ricardo Zamora (el mític porter de futbol); fila del mig: ma tia, la dona d'Ostereitcher, la cosina Elena; la dona de Zamora y el meu oncle (directiu de l'Español); agenollats: periodista (?), Rifi, el cosí Paco Pardos, periodista (?).

Fig. 2. Antonio Gades i Pepa Flores *Marisol*

Començaré pels més coneguts, sense dubtes: **Antonio Gades** i **Marisol (Pepa Flores)**. Antonio va estar sempre molt vinculat a Altea fins la seua partida cap a l'infinit. Amb Marisol, varen muntar una pizzeria a Altea, amb els **germans Pareja**, Guillermo i Pablo, argentins, exactors de teatre que van regentar en un temps un Pub en Madrid, *l'Oliver* i, possiblement, també *l'Always*, on s'ajuntaven molts artistes (Maria Asquerino, Josep Mª Bou, Juan Diego, Fernán Gómez, etc.). Els seus socis eren l'actor valencià Lluís Morris i la actriu Mònica Randall. Per sa casa d'Altea van passar molts artistes de l'època i eixien molt amb l'alcalde Joaquin Planelles i la dona.

Junt amb l'economista Antonio Signes els vam fer una auditoria a la seua pizzeria. Quan vam anar a Madrid a presentar-la, Antonio estava en ple conflicte sentimental amb Marisol, que va acabar amb separació definitiva el 1986. Va continuar venint per Altea, tenint una embarcació que a vegades deixava al port d'Altea i d'altres en el port de Campomanes.

Molt vinculat al règim cubà de Fidel Castro -s'havia casat a Cuba amb Castro de padrí i **Alicia Alonso** de padrina-, quan anava allà residia en l'antiga residència dels exams de la fàbrica de rom Bacardí. Una cosa molt interessant que recorde és que, en sa casa de dalt del poble, quan hi van haver segrests de militars per part del Grapo, ens va ensenyar que la forma d'escriure dels del Grapo era similar a la forma d'escriure estàndard de la CIA. Ningú ignora que el contraespionatge dels cubans és dels més potents del món i Antonio estava molt ben informat. L'ambaixador de Cuba s'instal·lava en sa casa de Madrid quan venia a Espanya en missió diplomàtica. Antonio, en les seues converses sobre política traspuava pura ideologia d'un comunisme ortodox i, en conseqüència, la seua anàlisi sobre la situació política conjuntural era molt poc precisa i molt ideològica i plena de tòpics. La qual cosa no lleva que el seu tracte fóra molt amable i accessible i que se la jugara en temps de la Dictadura argentina quan anava amb el seu vaixell, l'empenava de fugitius polítics i se'ls emportava lluny d'allà.

Pepa Flores ens va regalar, al poble d'Altea, un recital de **Pablo Milanés** amb la **Nova Trova Cubana** que van fer al Cine antic.

Antonio Gades va recalar en Altea per amistat amb un ballarí professional alteà, anomenat **Pere Martí**. Els **germans Pareja** van conèixer Altea per mediació del ballarí anomenat **Antonio** a seques, que va actuar als Festivals de España que organitzava l'alcalde **Joaquin Planelles**. Després, per mediació d'aquests va arribar **Alberto Lorca**.

Alberto Lorca, (Alberto Nicols van Aerssen), va comprar casa en el casc antic, era un coreògraf de gran prestigi, que va muntar balls per a films de **Rocío Dúrcal**, **Sara Montiel**, **Raphael** i **Ava Gardner**. Va ser fundador en 1975 del *Ballet Nacional Festivals de España*, que ha estat la gènesi i base de l'actual *Ballet Nacional de España*.

Fig. 3. Alberto Lorca

Alberto Lorca era el germà de **Gloria Van Aerssen**, la component de **Vainica Doble** junt amb **Carmen Santonja**. Grup de música que va tindre un pes decisiu en el pop espanyol, molt reivindicat avui en dia. Arriba cap el 1974 i va viure molts anys en Altea, dedicada a fer lletres de cançons, pintar, muntar un comerç de marcs de quadres i criar els fills. Van ser una família totalment integrada al poble. Els fills, quasi tots músics o pintors, com el pare, el pintor Cárdenas, estudiaven al Conservatori d'Altea i tenien molts amics alteans, Al més xicotet, Diego, li vaig ensenyar una comptabilitat per a portar la tenda de marcs. Més tard, va ser un dels economistes que dirigiren la Expo de Sevilla. Durant la seua estada en Altea van fer la banda sonora del film *Furtivos* i van gravar en Altea el disc *Contracorriente* amb els músics Rafa Galvez, Santi Viñaseñor i Pancho Company, als quals es van afegir músics andalusos com ara Gualberto García, antic líder del grup de flamenco-rock **Smash**. El segell discogràfic era *Gong*, de **García Pelayo** (que es va fer famós fent saltar la banca de la ruleta en diversos casinos), i va rebre la visita durant la gravació de **Juan de Pablos**, el del programa “*Flor de pasión*” de Radio 3. Gloria ha faltat aquest any en Cercedilla (Conca), on vivia darrerament.

Fig. 4. Gloria van Aerssen, molt jove, amb Angel Vilches. Encara no era Vainica.(Fotografia cedida per Vidal Vilches)

Alberto Lorca va comprar el Restaurant d'Altea, La Galana i va comptar amb **Angel Vilches** perquè el regentara. **Angel Vilches** va ser primer ballarí de l'Escala de Milà, model de **Cristian Dior** a París, i primer ballarí de la companyia d'**Imperio Argentina**, amb la qual va recórrer les Amèriques, entre altres treballs de la seua aventurera vida. Havia regentat una sala de festes a Angola on anava tota l'oposició als portuguesos. En La Galana era on ens reuníem l'oposició antifranquista d'Altea. Va faltar allà. Persona molt entranyable i divertida, va fer amistat amb molts alteans que l'apreciàvem amb deliri. El seu fill Vidal viu al poble.

Fig.5. Angel Vilches i el seu ballet (Foto cedida per Vidal Vilches)

Fig. 6. Angel Vilches, actuant en un film protagonitzat per Marisol (Foto cedida por Vidal Vilches)

Alberto Lorca, creador, el 1973, al costat de **Maria del Sol** i **Mario de la Vega**, del Ballet Español Antología. D'ací sorgeix una amistat. **Maria de Sol** s'instal·la a Altea junt al seu marit **Mario de la Vega** i vénen acompanyats de la seua filla **Laura del Sol**, que després protagonitzarà films importants, entre ells, el de **Carlos Saura**, al costat de **Antonio Gades**, *Carmen* i *Los Zancos*. Té una àmplia filmografia, i treballa amb actors consagrats com ara **Marcelo Mastroiani**, i directors molt ben considerats com **Stephen Frears**, **Jaime Chávarri**, **Fernando Fernán Gómez**, **Immanol Uribe**, **Carles Riba**, **Jaime Chávarri**. Fins fa poc encara venia a Altea a l'estiu per visitar els seus pares. Va fer moltes amistats en Altea en l'època de *La galana* quan era una adolescent.

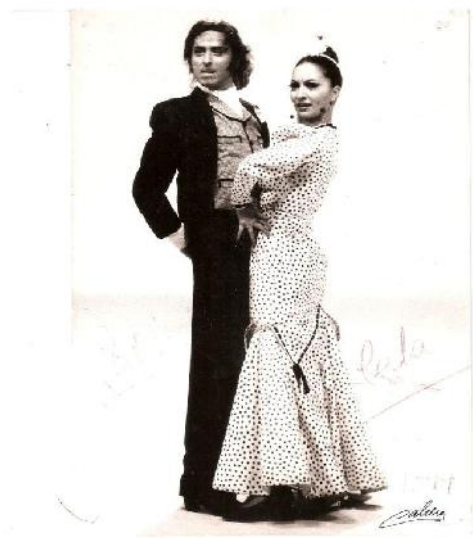

Fig. 7. María del Sol i Mario de la Vega (Fotografia cedida per Laura del Sol)

Fig. 8. Paco de Lucía, Laura del Sol i Antonio Gades.

També van fitxar per a treballar a *La Galana* a Chus, madrilenya. Aquesta estava casada amb **Pancho Company**, bateria del grup **Tickets**, antecedent del grup **Asfalto**, que acompanyen Vainica Doble en una nova temporada de *Fábulas* per a TVE d'on inclouen en el seu primer single el tema *El rigor de las desdichas*. Pancho col·labora com a bateria en varis dels seus discos fins al final de la carrera de Vainica Doble.

Fig.9. Pancho Company amb Araceli de La Pequeña Compañía. (Fotografia cedida per Pancho Company).

Encara que resideix a Altea, treballa com a bateria de diversos grups i cantants, como ara **Asfalto**, **Tonky Blues Band**, **La Mode**, **La Pequeña Compañía**, **Cecilia**, **amb els armonicistes Ñaco Goñi y Antonio Serrano**, aquest darrer d'Altea, etc. Junts vam fer una temporada del nispro a Callosa d'en Sarrià, i el vaig acompanyar a Sevilla amb la meua bateria Rogers que necessitava per a tocar i gravar amb músics d'allà del grup **Aliño**. La primera persona que em va presentar només arribar va ser **Silvio**, de Silvio Luzbel y Sacramento. Amb ell va gravar un dels seus últims discs, *Al Este del Edén*, hui introbable, del qual conserve una còpia en cassette.

(<https://www.youtube.com/watch?v=eoh5ILPd9L8&list=PLggzJqQIG6LaBI3NRfqXfdq23ZJBUQs1n>).

En la casa on estaven, assajaven Smash la música d'aquest video (<https://www.youtube.com/watch?v=9ZZ5N-ewo64>), amb **Gualberto** a la guitarra, **Antoñito el Tacita** en la bateria i el genial **Julio Matito** al baix.

Fig. 10. Tallant-li el monyo a Denny Laine en la casa d'Altea anomenada *l'Almazara*. A l'esquerra Richard Eagleton i a la dreta Denny Laine. (Fotografia cedida per Pancho Company).

De la mà de **Richard Eaglethon**, músic i fill d'un ambaixador americà que tenia casa a Altea, amic de Pancho Company, va vindre un altre personatge interessant: es tracta de **Denny Laine**, músic i compositor anglès, conegut per ser guitarrista i líder de la banda de rock **The Moody Blues** i per ajudar a fundar i ser part de la banda de rock **Wings** juny amb Paul McCartney (de Beatles) durant deu anys. No van acabar massa bé per qüestions de diners. **Geoff Britton**, el que va ser bateria de **Wings** i també de **Manfred Mann**, ve molt sovint a tocar en el Bar del casc antic La Plaza, amb un grup amb components de la Marina Alta. Resideix a Xàbia, com residia **Greg Ridley**, baix de **Humble Pie**, traspasat en 2003, amb qui van muntar en un temps el grup **The Rockets**, en el qual també militava **Jools Cooper**, guitarrista de **Pink Floyd** i **Uriah Heep** i resident a Benidorm des dels vuitanta. Tocaven molt a sovint a El Carrer de Calp. **Esteve Emery**, que també tocava en The Rockets, va estar un temps amb **Eric Clapton**, i quan va deixar The Rockets el 1997 i s'incorporà al grup espanyol **Revólver** i també ha col·laborat amb **Patricia Kraus**. Va ser substituït per **Derek Gill**, exbaixista del grup de **Robert Palmer**.

És coneguda l'estada de **Paul McCartney** en l'Hotel Montiboli de La Vila. Va rebre la visita de **Ringo** i d'alguns components de **Wings**. Sembla que va estar un dia a Benidorm i no li va agradar massa. Va compondre una cançó durant l'estada: "*Hotel in Benidorm*" inclosa dins l'àlbum *Paul is live*. Ens vam entrevistar amb una persona que treballava de cambrer en aquell moment i que ara té un restaurant al costat del port de la Vila i l'única cosa que vam aclarir és que anaven molt a la platja a prendre el sol i que, a la nit, quan se n'havien anat tots els espectadors del grup que tocava en directe, tocaven ells i preni gran quantitat de drogues que servien en safates de plata, amb LSD inclòs. El contingut de la lletra de la cançó és força simple: l'hotel està en construcció i se'n

van a banyar-se, però que en algun moment hauran de deixar les coses a l'hotel, però aquest està encara en construcció...

Well, the traffic agent told me/That everything was taken care of/But here am I, got the kids got the wife/Nowhere to stay tonight/Yeah, the hotel in Benindorm, still be building it/Won't be finished soon, won't be finished soon/Yeah, the hotel in Benindorm/Still buildin', buildin', buildin'/We go to the beach and we go for a swim/But sooner or later yea/We're gonna need to lay our poor burden down/

The hotel in Benindorm still isn't finished/I guess we gonna just have to hang around

Lluisa Garcia, casada amb un altre **Martí**, Jaume, vivien a Madrid i van fer molta amistat amb **Rafael Alberti** i el seu cercle de poetes; de fet, Lluisa va ser secretaria de Rafael Alberti i el representava per a la venda dels seus quadres. Això va propiciar que aquest i els seus companys poetes **Benjamin Prado** i **Luis Garcia Montero** visitaren Altea en varies ocasions. És molt simpàtic “l'incident” que va tindre L. G. Montero en unes d'aquestes visites i que conta B. Prado en el seu llibre *A la sombra del Angel. 13 años con Alberti*: no hi havia prou llits per a tots en la casa de Lluisa de l'Horta, per la qual cosa van demanar a un veí pintor si podia quedar-se Alberti en sa casa, a la qual cosa va contestar que encantat. Aleshores van anar a visitar-lo i així ho conten: “El muchacho que nos recibió y nos invitó a pasar, un chico muy guapo, con la piel bronceada y una sonrisa deslumbrante, iba vestido con una especie de falda egipcia, llevaba un enorme aro de plata en la oreja izquierda y un cabello muy cuidado, teñido con mechas: la suma de todo eso, como intuí enseguida no le iba a gustar nada a Alberti, quien, sin duda, era en algunas ocasiones un poco homófobo y tenía una idea antigua e injusta del mundo gay. Sea como fuere, el caso es que, nada más regresar a casa de los Martí, un desconfiado y ladino Rafael llamó a parte a García Montero y le dijo: - *Mira, Luis, he pensado que, en realidad, yo estoy muy bien aquí, en casa de Luisa y Jaime, donde siempre he trabajado muy cómodo, ¿verdad?, y va ser mejor que duermas tú con el artista; además, a tí te conviene mucho conocer a otros jóvenes creadores...*”

Per la nit sembla que, entre bromes, **García Montero** recitava: *Israel, mira tus montes, / tus campos y tus collados: / ¡Ay, dolor, cómo cayeron / varones tan estimados.*

“Pero la cuestión es que a la mañana siguiente, tempranísimo, Luis volvió a casa de los Martí con gesto preocupado y nos contó lo siguiente: la noche anterior, después de separarnos, había estado bebiendo una cerveza con el joven pintor, habían hablado un poco de todo y, no muy tarde, se excusó y se fue a la cama. Pero no habían pasado ni diez minutos, cuando el dueño de la casa apareció en el cuarto, desnudo, con una palmatoria en la mano y un repelente eléctrico de mosquitos. A García Montero se le abrieron unos ojos enormes. *Verás* – le dijo el anfitrión-, *es que había olvidado decirte que aquí, por las noches, te devoran los mosquitos, y el problema es que sólo tengo uno de estos artilugios, que es lo único que los ahuyenta...* Luis, siempre cortés, le dijo que no se preocupase, que por favor lo usara él. *Bueno* –contestó el otro, apartando las sábanas- *hay una segunda solución y es que durmamos juntos.* Dicho y hecho, se metió en la cama, apagó la vela y..., bueno, la *versión oficial* como la llamamos desde ese mismo instante, es que Luis pasó la noche en blanco y siempre alerta, pero que salió de aquella cama, como mínimo, igual que había entrado. Rafael, a pesar de todo, no paraba de repetirle. *Ay, dolor, como cayeron varones tan estimados!* y, de hecho, en un prólogo que hizo para su libro *Diario cómplice* incluyó una vez más esa broma privada, sin duda incomprensible para el común de los lectores. Sea como fuere, esa noche, cuando

García Montero volvió a casa del joven artista, lo hizo con un potente aparato de matar insectos en la mano.”

Un dia, segons em va contar Pancho Company, van coincidir en Altea, Alberti en el bar La Casa del Mar i **Joan Manuel Serrat** en El Bou (futura cafeteria l’Espill), a escassos metres, ja que el germà de Serrat vivia a Altea. **Lluïsa, també**, em va parlar de que hi havia vingut a Altea el poeta **Marcos Anna**, que va estar a la presó quasi tota la seua vida.

Fig. 11. **Jesus Olasso** en Mèxic.

Quan estava estudiant en València residia al Col·legi Major de Santiago Apóstol al costat del Patriarca. Allà ens vam fer molts amics **Jesús Olasso** i jo. Aquest, de Palma de Gandia, era una persona seductora, de gran vitalitat i molt sociable. En un moment se’n va anar a viure a Barcelona a treballar en el Setmanari “El temps”. En un altre moment, jo militava en el grup nacionalista Germania Socialista, i vaig tindre problemes de seguiment de la brigada politico-social franquista, per la qual cosa me’n vaig anar una temporada a Barcelona a casa de Jesús. Els seus amics habituals eren artistes com **Pepa Lopez**, actriu vilera resident a Barcelona, el cantant **Lluís Llach**, l’actor **Josep Mª Flotats** i els mallorquins **Biel Mesquida**, escriptor i **Pep Maur**, actor. Em van fer de la colla i, després, aquests venien molt per Altea i van fer també amistats amb alteans com ara Paco Cano, actor, Toni Molí, Joan Senent, etc. Es va crear molt bon ambient a la zona en eixa època.

Fig.12. L'actor **Josep Mª Flotats** amb una amiga en una casa d'Altea. (Fotografia de Blanca Salio)

Fig. 13. Toni Rodrigo, Pep Maur, Biel Mesquida, Pepa Lopez i Carme Callol

Un altre alteà dels **Martí, Vicent**, estudia a València i es fa amic del cantant i compositor **Pep Laguarda**, de Rafael Bunyol. És cartegen i com a escriptors s'envien els darrers escrits on s'inclouen poemes. Pep Laguarda compon un disc *Brossa d'ahir*, que avui es cotitza a 400 euros en el mercat de col·leccionistes i ha estat ressenyat fa uns pocs estius en el New York Times pel seu crític musical. I amb vendes espectaculars en Corea i Japó, tercer lloc en el Eastville de Nueva York per damunt de Lou Reed i *playdisc* en més de 18 FM europees. Pep inclou al primer tema del disc (*alceu-vos, xe, que ja és de dia/ sent*) un poema que tenia guardat de **Vicent Martí** que canta i que diu això: “*Sent la nit en la pell/ la mar en els ulls/ els núvols en el cervell/ i el teu estrany estimar/ el sent com un ocell volar...*” Pep ha vingut moltes temporades a Altea, i darrerament, per ajudar-me en els meus projectes musicals. El 2012 va treure un altre disc, gravat en 1979, anomenat *Plexison impermeable* remasteritzat i editat per Discmedi, amb músics d'estudi, barrejant cançons en anglés i valencià. Algunes lletres de les cançons en anglés son de **Francesc Sellés**, un altre escriptor alteà que treballa al setmanari “El Temps”. Aquest és un disc *pop*, mentre que *Brossa d'ahir* s'ha tractat com a obra cimera del folk mediterrani hippie.

Fig. 14. El cantant i compositor **Pep Laguarda**

D'altres músics que van viure una bona temporada a Altea son **Julio Bustamante** (disc *Cambres*) i **Remigi Palmero** (*Humitat relativa*). El primer continua passant molt per Altea on té els seus amics Rafa i Pura. Ha actuat, a vegades, al Restaurant de Ca Toni, a Altea la vella.

Fig. 15. **Pep Laguarda** amb **Tapineria** i **Julio Bustamante**, que està a la dreta del tot.

Fundat en el any 1970, el *Club de Música y Jazz del Colegio Mayor San Juan Evangelista* va posar el jazz a l'abast de la butxaca dels universitaris. *Raíces*, un xicotet soterrat del carrer Galileo de Madrid, es va constituir en el legítim hereu del vell Whisky and Jazz. Foren els seus impulsors entre altres, els saxofonistes Juan Muro, **Antonio Moltó** i Alejandro Pérez. **Antonio Moltó** és d'Agost i és molt habitual sentir-lo actuant per Altea amb la guitarrista **Cristina Rico** i d'altres músics de la nostra comarca.

De la etapa en que vaig ser parella d'una dona de León, Blanca, vaig fer molta amistat amb els components del grup de Rock **Los Cardíacos**. Sobre tot amb el cantant ,compositor i guitarrista **Kike Jimenez**, i amb **Toño Segura**, teclista, saxo i compositor, ara component de **Los Positivos**, que òbviament van vindre molt també per Altea. Quan venien a actuar per la zona **Los Flechazos**, també de León, passaven per Nova Altea, com a mínim a dinar.

Fig. 16. Amb **Toño Segura** del grup *Cardíacos*, ara amb *Los Positivos* i *Dadayaz* i **Susi Nistal**, nas d'or de Castilla- León

Fig. 17. **Kike Jimenez**, del grup de rock *Los Cardíacos* en una casa d'Altea prop del cementeri

Ara una historia d'amor. **Pamela** és filla d'un lord anglés, admirant i metge particular de la reina d'Anglaterra. Com és costum allà entre la high class, va fer un viatge per tot el món: Brasil, la Índia, Argentina, etc. Com tenia una amiga a Altea, va vindre a visitar-la, va conèixer **Rafa Bravo "l'Espanyol"**, pintor de brotxa grossa i gust molt fi, especialista a fabricar colors autòctons, i es van enamorar. A continuació van muntar el Bar-Restaurant Xoxim, al barri de Sant Xoxim. Allà es donaven cita la majoria d'artistes que vivien a Altea: Gloria Van Aersen, Pancho Company, Angel Vilches, Alberto Romero, etc. L'amiga de Pamela estava casada amb **Mike Figgis**, en aquella època músic, compositor i després Director de cine i guionista en Hollywood (*Leaving las Vegas*, *Asunto sucio*, *Mr. Jones*, *Lunes tormentoso*, *Hotel*, etc.). És íntim amic de **Sting**. Aprofitant-me de la meua amistat amb Rafa i Pamela, vaig entrevistar a Mike per a la Revista "Altea".

Fig.18. Amb el músic i director de cinema **Mike Figgis**, a Pinos (Benissa), en casa de **Rafa l'Espanyol** i **Pamela**

Fig. 19. Amb l'Espanyol a Pinos

Wisky David, músic escocés que va vindre amb els **Yardbirds** a l'any 1966 en una furgoneta i va tocar amb el seu teclat *Hamond* amb els **Shakers**, **Miguel Ríos**, **Brincos** i **Micky y los Tonys**, entre altres. Treballava al càmping de l'Albir i va tocar amb molts músics locals com ara **Néstor García**. Estava gravant un disc amb l'armònica **Ñaco Goñi** quan va faltar el 2011. Tota la seua vida va estar condicionat pel seu nom, de fet es va quedar ací pel preu del vi i dels licors i perquè els bars obrien tota la nit. Un gran músic i millor persona. Amb un single "*Tina*" produït i compostat en la cara B per **Fernando Arbex** (de Los Brincos) i un LP, "*Dusty Rock*", molt buscat entre col·leccionistes, que em va regalar.

Fig. 20. Wisky David

Fins que va morir de càncer l'actor **Pepe Sancho** vivia a la Serra Bèrnia en alguna urbanització i anava molt de compres per l'Avinguda (Jaume I, la més important d'Altea), com també ho fa ara el cantant **Sergio Dalma**. El cantant jueu de Nashville anomenat **Josh Rouse**, fins fa molt poc ha viscut en una casa del casc antic d'Altea. I la dissenyadora de calçat **Sara Navarro**, va passar moltes temporades a Altea, com a

familiar de l'altea Vicent Zaragozaí. El locutor de TV, **Pedro Piqueras**, viu al Mascarat quan ve per ací i **Bertin Osborne**, va tindre una embarcació amarrada molt de temps al Port de Campomanes. La escriptora **Lucía Etxebarria** té una amiga en Altea a qui visita regularment i Pepe Castellote va donar suport en sa casa d'Altea a la família **Parra**, quan varen vindre des de Xile, fugint del dictador Pinotxet.

El director de cinema **Eugenio Mira** es fill d'un ceramista que té una tenda d'artesanía al casc antic d'Altea, encara que és nascut a Castalla. Ha dirigit els films *Gran piano*, *The Birthday* i *Agnosia*.

Fig. 21. **Sara Navarro**, disenyadora de calçat.(foto cedida per Amparo Alepuz)

Sense documentar estan les visites del fill de **Vicente Blasco Ibañez**, i de **Pablo Neruda**, aquest en l'Albir. Ja més actual està el selecte *Sha Welness Clinic*, exclusiu centre contra l'estrès, amb menjar macrobiòtic de **Pablo Montoro**, procedent de *El Bulli*, on van artistes de primera línia com **Alejandro Sanz**, **Naomi Campbell**, **Kylie Minogue**, la família reial de Qatar, futbolistes com **Raúl**, etc. Òbviament ni els veus pel poble.

De tot això es poden fer moltes lectures, algunes superficials. La meua és que alguna cosa d'especial té el nostre territori: unes condicions medioambientals úniques i un patrimoni que tenim que posar en valor, defensar i conservar, per a que pugua continuar sent admirat i visitat per persones amb sensibilitat cap a la bellesa i el medi ambient.

Altres artistes autòctons de la Marina Baixa:

Pepa Lopez. 1953. Natural de La Vila, on resideix la seua família, ha treballat en cinema i televisió, i ha estat guardonada amb premis com **Gran prix Corallo Citta di Alghero**, per la trajectòria com a actriu (2006); Premi a la millor actriu del **Festival de Cinema de Salerno** i de l'Alguer (2005), pel telefilm *Falsa culpable*; **Premi Memorial Margarida Xirgu** (2004), per *Cançons dedicades*; **Premi Butaca** a la millor actriu de teatre (2002), per la seva interpretació a *Cara de foc*; **Premi de la crítica teatral de Barcelona** a la millor actriu de teatre de la temporada 2000, per la interpretació d'Emi en *Por menjar-se ànima* i **Premi Tirant 1998** a la millor actriu protagonista de cinema per la interpretació a *Subjudice*. En teatre ha treballat amb directors com ara Albert Boadella, Carme Portaceli, Josep Prats, Rosa Vergés, Rosa Mª Sardà, José Pascual, Salvador Távora, Rosa Novell, Alfred Arias, etc. Ha participat en 30 series de TV i ha treballat també al cinema amb directors com ara Bigas Luna, Jaime Chavarrí, Ventura Pons, Montxo Armendariz, Pilar Ruiz, Rosa Vergés, Josep Mª Forn, Alfonso Ungría, Lluís Zayas, etc.

Antonio Serrano. 1974. Alteà d'adopció, és un virtuós del seu instrument: l'harmònica. Artista molt valorat, tant en el jazz, com en la clàssica i el pop. Músic de sessió dels més sol·licitats amb més de dues-centes col·laboracions. Dotat d'una enlluernadora facilitat tècnica i sòlids coneixements teòrics, A destacar haver tocat amb **Toot Thielemans** i **Paco de Lucía**, al qual va acompanyar de gira en els seus vuits darrers anys. Al mateix temps porta una carrera en solitari amb 5 discs editats, dels dotze en els que ha participat. La llista d'artistes amb els que ha tocat és molt llarga, n'assenyalem alguns: Perico Sambeat, Chano Domínguez, Jorge Pardo, Carles Benavent, Lou Bennet, , Tomatito, Raimundo Amador, Luis Salinas, Wynton Marsalis, Paquito de Rivera, Joshua Edelman, Andrés Calamaro, , Ana Belén, Rosario, Presuntos Implicados, Rosa León... Més la seua participació en bandes sonores de films com *Carne Trémula* de **Pedro Almodóvar**, *Mamá es Boba* de **Santiago Lorenzo**, *Impulsos* de **Miguel Alcantud**, *El silencio antes de BACH* de **Pere Portabella**, i *Tiempos de Azúcar* de **Joan Lluís Iborra**. La seua mare i el seu germà (un altre bon harmònica) resideixen a Altea.

Joan Lluís Iborra. 1959. Nascut a Alfàs del Pi. Guionista i director de Cinema. Amb diversos premis Goya i extensa filmografia: *Porqué lo llaman amor cuando quieren decir sexo?*, *Salsa rosa*, *Desafinado*, *Valentin*, *Enloquecidas*, *De qué se ríen las mujeres*, ... i guions de les Gales dels premis Goya de diversos anys (1990, 1996, 2001, 2003, 2004) i de programes TV, com ara: *El séptimo cielo*, *Hola Raffaella*, *Objetivo indiscreto*, *Aquí no hay quien viva*, *A tortas con la vida*, etc. Els seus germans regenten el Cinema d'Alfàs del Pi i són els iniciadors i organitzadors del Festival de Cinema d'Alfàs del Pi, junt amb l'Ajuntament.

Josep Vicent Ripoll. 1970. Altea la Vella. Percussionista i director d'orquestra. Comença la seua carrera com a solista i director artístic de *l'Amsterdam Percussion Group*. Molts anys director de la *Joven Orquesta Europea* i director titular i artístic de *The World Orchestra* des 2004. Darreres treballs dirigint *Rotterdams Philharmonisch Orkest* i *Royal Philharmonic Orchestra London*, Músic “Embajador Cultural de la Fundación Cultura de Paz” des 2009. Director titular “*Orquestra Simfònica de les Illes Balears-Ciutat de Palma*” des 2012 fins 2014. “*Premio Oscar Esplá de la Ciudad de Alicante*”. “*Premio Vicente Monfort de las Artes Ciudad de Valencia*”. Ara prepara en Rotterdam un nou espectacle del *Circ du Soleil* juntament amb **Guy Caron**.

Paco Cano. Altea. Actor que va treballar en el teatre amb directors com ara Juli Leal, Rodolf Sirera, Pep Marín, Miguel Narros, Ventura Pons, Jorge Laveli, Albert Boadella, etc. Amb Boadella va fer *El virgo de Vicenteta*, amb Pepa López com a Vicenteta. També va actuar en els films *Un negro con un saxo* i *El complot dels anells*, de Francesc Bellmunt. Després va muntar una empresa de doblatge on feia d'actor de doblatge i dirigia els altres actors.

Fig. 22. *Boato de Moros i Cristians* a Altea. Darrere meu, a l'esquerra, un joveníssim **Antonio Serrano**, l'harmònica.

Fig. 23. **Geoff Britton**, ex-bateria de Wings i Manfred Mann